

Forslag til ændringer inden for skifteretsområdet i Danmark i forbindelse med de dødsboer, som behandles af de autoriserede bobestyrere, som er udpeget af skifteretten til at forestå behandlingen af bobestyrerboer.

Efter at have været universalarving i et dødsbo, som gik hen og blev til et bobestyrerbo, har jeg fået nogle erfaringer, som kan bruges til at belyse de problemer, som arvinger kan komme ud for ved behandling af et dødsbo, som varetages af en af skifteretten udpeget bobestyrer. Jeg skal hermed fremkomme med følgende forslag til ændringer af de eksisterende regler på området:

Større konkurrence på bobestyrerområdet:

1) Der bør være større mulighed for, at en arving kan have indflydelse på, hvem der bliver bobestyrer, idet det ikke er hensigtsmæssigt, at det kun er få advokater, som er udpeget som autoriserede bobestyrere. Det er aldrig godt med for lidt konkurrence, og bobestyrerne, eller i hvert fald nogle af dem, har benyttet sig af, at der ingen konkurrence er, og at det nærmest er umuligt at komme af med en bobestyrer, hvis vedkommende ikke direkte har taget af boets kasse. På trods af, at en arving kan anmode om at få en anden bobestyrer, er dette i praksis ganske umuligt, idet skifteretten blot svarer, at bobestyreren fortsætter som bobestyrer.

Nedsættelse af en uafhængig klageinstans for utilfredse arvinger:

2) Der skal være en uafhængig instans, som arvinger kan klage til, og som ikke er filtret ind i advokat- eller retskredse, således at der bliver en rimelig mulighed for at blive hørt i en klagesag. Som det er i øjeblikket, kan en bobestyrer komme igennem med stort set alt, idet såvel skifteretten som landsretten godtager, hvad der kommer fra en bobestyrer.

Jeg har i forbindelse med min langvarige bobestyrersag talt med flere advokater, som har indrømmet, at der er **en meget stor tendens til, at landsretten stadfæster alle kendelser fra skifteretten**. Det er også sket i mit tilfælde, hvor det kun har været beslutningen om at sætte boet under insolvensbehandling, som blev sendt tilbage til skifteretten til fornyet behandling som følge af, at beslutningen var truffet af en kontorfuldmægtig og ikke af en jurist. Det burde være et krav, at en sådan beslutning skal godkendes af en jurist i skifteretten og ikke af en kontorfuldmægtig, som slet

ikke har mulighed for at vurdere, om et bo er solvent eller insolvent. Ved at sætte boet under insolvensbehandling, kunne bobestyreren fratage mig enhver indflydelse over boet og dermed træffe beslutninger, som jeg ikke havde nogen mulighed for at kunne ændre. I den periode, hvor boet blev behandlet som et insolvent bo, traf bobestyreren beslutning om at sælge hele ejendommen og om at iværksætte en fogedsag imod mig for at udsætte mig af ejendommen. Selv om der netop i mit tilfælde var mulighed for frasalg af delarealer, afviste bobestyreren denne mulighed, da han havde påstået over for såvel skifteretten som landsretten, at det ville være nødvendigt at sælge hele ejendommen for at få betalt boets gæld, og det var jo ikke korrekt. Der var på det tidspunkt mulighed for at frasælge jord til 2.6 millioner, hvilket næsten dækkede boets gæld og omkostninger. Aktiverne i boet androg 6 millioner, men alligevel lykkedes det for bobestyreren at få iværksat en insolvensbehandling af boet, hvilket medførte, at jeg mistede indflydelsen over boet, således at bobestyreren kunne træffe beslutninger, som jeg ikke havde nogen indflydelse på.

Selv om jeg senere skaffede mig en finansiering, fortsatte bobestyreren fogedsagen, som han oven i købet kunne føre igennem til landsretten, der stadfæstede fogedrettens kendelse om, at jeg skulle udsættes af ejendommen på trods af, at jeg havde midler til at betale boets gæld med. Landsretten benyttede sig af, at jeg ikke ville oplyse om bankens navn, hvilket jeg ikke ville af frygt for, at bobestyreren, ville forsøge at forhindre, at jeg kunne få mit lån igennem. Dette var forklaret tydeligt, og ligeledes var landsretten gjort opmærksom på, at min nuværende advokat, som selv er autoriseret bobestyrer, kunne sige god for min finansiering, idet han var bindeleddet imellem boet og banken. Alligevel valgte Vestre Landsret at træffe en kendelse, som var ensbetydende med en tilsidesættelse af Arvelovens § 6, i henhold til hvilken en arving har udtagelsesret til en ejendom eller til dele af denne. Jeg blev imidlertid ikke udsat, da bobestyreren paradoksalt nok selv valgte at tilbagekalde fogedsagen imod mig, selv om han også havde fået landsrettens stadfæstelse af, at jeg kunne udsættes af ejendommen på trods af, at jeg som universalarving havde ret til at beholde ejendommen, såfremt jeg kunne betale boets omkostninger.

Der bør sættes et loft over størrelsen af bobestyrerhonorarerne:

3) Der bør være et loft over, hvor stort et bobestyrerhonorar en bobestyrer må beregne sig. Min nuværende advokat har udtalt, at et så stort honorar, som bobestyreren har beregnet sig, kan han ikke få som bobestyrer i Nordjylland. Han har oplyst, hvor stort et beløb han som bobestyrer kan få pr. time, og hvor stort et beløb advokatsekretæren kan få, men det er ganske klart, at der også af nogle bobestyrere bliver svindlet med, hvor mange timer advokatsekretæren har arbejdet med et bo, idet bobestyreren får mere ud af det, hvis så mange timer som muligt bliver skrevet

på dennes egen regning, selv om det i realiteten er en advokatsekretær, der klarer det meste af det praktiske arbejde med et dødsbo.

Reglerne vedr. sanktioner over for arvinger i forbindelse med indkaldelse til møder skal ændres, idet de misbruges til at udøve magt over for arvinger med:

4) Reglerne vedr. de sanktioner, som f.eks. en skifteret må benytte sig af, over for en arving, der er tilsagt til et møde i skifteretten, skal laves om, således at skifteretten ikke må true en arving med polititilbageholdelse, hvis arvingen ikke bevidst tilbageholder papirer.

I en situation, hvor jeg havde haft store problemer med at udtage en stævning imod et firma i en gammel sag under bobestyrerboet, var jeg nødt til at søge om en udsættelse af et møde, som jeg var tilsagt til, idet bobestyreren havde rejst en sag ved skifteretten angående nogle bilag, som han ikke havde modtaget på daværende tidspunkt. Skifteretten fastholdt mødetidspunktet, og jeg blev flere gange truet med polititilbageholdelse, såfremt jeg ikke mødte frem eller havde lovligt forfald i form af en lægeerklæring, som kunne dokumentere, at jeg var syg og derfor ikke i stand til at møde frem. Det kan ikke være rimeligt, at en arving skal kunne trues med tilbageholdelse af politiet, såfremt det ikke forholder sig således, at den pågældende arving bevidst tilbageholder papirer til bobestyreren. Skifteretten i Kolding ville ikke give mig en udsættelse på 7 - 10 dage på trods af, at bobestyrerboet fortsat ikke er afsluttet, 19 måneder efter dette tidspunkt, som var d. 13. april 2016.

Jeg var havnet i en situation, hvor skifteretten havde sagt nej til at give mig en udsættelse, og hvor jeg samtidigt af skifteretslederen blev udsat for indirekte trusler om polititilbageholdelse, såfremt jeg ikke mødte op eller havde lovligt forfald i form af en lægeerklæring. Jeg forsøgte både at få udsættelse i skifteretten, at kontakte min daværende advokat i Vejle for at bede ham om at kontakte skifterettens leder for at meddele denne, at han ville sende papirerne, når jeg var blevet rask, og jeg henvendte mig til en læge, der havde vagt den pågældende dag, hvor jeg skulle være mødt frem i skifteretten i Kolding med papirer. I første omgang havde jeg fået et journalnotat, hvoraf det ikke fremgik, om lægen vurderede, at jeg var i stand til at møde frem, men efter at have sendt dette notat, blev jeg af skifteretten bedt om at fremsende en rigtig lægeattest, således at lægens personlige vurdering fremgik af denne. Det viste sig, at jeg heller ikke kunne få nogen som helst hjælp af den yngre læge, som kun havde truffet mig en gang tidligere. Han turde ikke, da det drejede sig om retssystemet, give mig en erklæring på, at jeg ikke kunne møde frem, såfremt han ikke ved nogle simple undersøgelsesresultater som en blodprøve eller en måling af mit blodtryk kunne dokumentere, at jeg havde betændelse eller forhøjet blodtryk.

Selv om min udmattelse og min hovedpine ikke kunne påvises igennem en almen lægeundersøgelse, var faktum, at jeg ikke var i stand til hverken at finde papirer frem eller møde op i skifteretten, men på grund af en frygt for ikke at kunne dokumentere min sygdom ved en fysisk undersøgelse, turde den yngre læge ikke give mig en erklæring på, at jeg ikke kunne møde frem. Jeg havde således ikke fået lovligt forfald og kunne derfor i henhold til de trusler, som jeg var blevet udsat for, risikere at blive afhentet af politiet, indtil et nyt møde kunne finde sted.

Jeg var særdeles belastet af den måde, som jeg blev behandlet på, hvorfor jeg henvendte mig til advokat Jørgen U. Grønberg for at spørge denne om, hvorvidt det var normal praksis, at arvinger blev truet med polititilbageholdelse. Dette gav han udtryk for ikke var normal fremgangsmåde, foruden at det heller ikke var almindeligt, at der var så stor en strid imellem en bobestyrer og boets eneste arving. Efter min opfattelse var der tale om, at skifteretten misbrugte dens magt, idet reglerne for at have lovligt forfald skal revideres, således at skifteretten ikke kan forsøge at "lukke munden på en arving, som har rejst klager over bobestyrerens behandling af et dødsbo" ved at forsøge at true vedkommende med polititilbageholdelse. Såvel før som efter det møde, som jeg var indkaldt til d. 13. april 2016, blev jeg udsat for trusler om polititilbageholdelse.

Hvis man ser på **forarbejdet til loven**, der ligger til grund for de regler, som efter min opfattelse bliver misbrugt af skifteretten, så var der lagt op til, at der skulle foretages en vurdering i hvert enkelt tilfælde. Dette er ikke sket i mit tilfælde, idet skifteretslederen slet ikke tog hensyn til, at jeg på daværende tidspunkt, hvor jeg havde arbejdet med en stævning, som havde voldt problemer, ikke var i stand til at møde frem, idet skifteretslederen fastholdt mødetidspunktet og endnu en gang henviste til, hvad jeg kunne risikere, nemlig at blive afhentet af politiet, indtil et nyt møde kunne finde sted. Jeg vil kalde behandlingen fra skifterettens side for misbrug af magt over for en arving, der behandles som en tiltalt og ikke som en arving med rettigheder. **Dette kan ikke være rimeligt, og det er et område, som politikerne bør kigge nærmere på.**

Taberne i skifteretssystemet:

Hvem er det, som bliver **taberne** i dette system, som det foregår i dag? Det er helt afgjort **arvingerne**, hvis rettigheder blot trædes under fode af et system, som ikke fungerer efter hensigten.

Tilsidesættelse af begrebet "bestemmelsesretten" i et bobestyrerbo:

5) Der er for stor uklarhed omkring begrebet "bestemmelsesretten" i et bo. Advokat Jørgen U. Grønborg havde den opfattelse, at min bestemmelsesret var tilsidesat i boet, men dette tog hverken skifteretten eller landsretten nogen notits af. Flere advokater har indrømmet, at jeg som universalarving har og burde have haft en betydelig indflydelse på boet, men bobestyreren tilsidesatte min indflydelse, og hverken skifteret eller landsret har sikret mine rettigheder i henhold til bobestyrerboet.

Mulighed for at eliminere de brodne kar inden for rækken af autoriserede bobestyrere:

6) Der skal etableres en mulighed for, at man kan komme de brodne kar inden for bobestyrerområdet til livs. Dette er der ikke mulighed for, som det er i dag, idet skifteretslederne holder hånden over bobestyrerne. Da andre advokater ikke tør sige noget, står arvinger ganske magtesløse over for, at en bobestyrer vil udnytte et bobestyrerbo til egen fordel, og det er jo ikke hensigten fra politikernes side. Dette skal der også gøres noget for at ændre!

Forvaltning af et bobestyrerbo ud fra en intention om personlig vinding:

Hvis jeg skal sætte en fællesnævner for de problemer, som jeg har konstateret i forbindelse med bobestyrerbehandling af boet efter min afdøde morbror, er det, at en bobestyrer kan forvalte et dødsbo ud fra en hensigt om personlig vinding, idet denne er i stand til at bilde såvel skifteretten som landsretten ind, at det vil være nødvendigt at gøre sådan eller sådan. En bobestyrer standses ikke i en tendentiøs bobestyrerbehandling, da der ikke er kontrol med, hvad bobestyreren agerer ud fra. En bobestyrer kan sætte et bo under insolvensbehandling, selv om boet ikke er insolvent, ved blot at lade en kontorfuldmægtig træffe beslutningen. Dermed kan bobestyreren fratage arvingen/arvingerne indflydelsen over boet og agere frit, dvs. træffe de beslutninger, som vedkommende selv er interesseret i. Hverken skifteret eller landsret skrider ind over for noget som helst, og da arvingen/arvingerne ikke får medhold i nogen som helst klage, idet alle klager pr. automatik afvises, bliver arvinger totalt magtesløse over for et system, der forsøger at cementere magten inden for systemet.

Kampen for at beholde sin arv:

Jeg har igennem næsten to år måttet kæmpe for at beholde min arv, idet det har været bobestyrerens hensigt at ville forsøge at forhindre mig i at overtage den ejendom, som jeg er enearving til. Såfremt jeg ikke havde fået en advokat sat på sagen imod bobestyrer og skifteret, så måtte jeg have været nødt til at give op, da jeg ikke havde en jordisk chance for at vinde spillet om min arv, idet skifterettens leder konstant har støttet bobestyreren. Dertil kommer, at landsretten har stadfæstet alle kendelser fra skifteretten, hvilket der er en tydelig tendens til ifølge flere advokater.

På trods af, at jeg havde skaffet mig en finansiering, og på trods af, at jeg havde gjort det klart for Vestre Landsret, hvad der var årsagen til, at jeg ønskede at skjule bankens navn, stadfæstede landsretten fogedrettens kendelse om, at jeg skulle udsættes af ejendommen. Jeg havde endda forklaret, at min advokat kunne dokumentere, at min finansiering var korrekt, idet han forestod kontakten imellem banken og boet, men alligevel valgte landsretten endnu en gang at støtte bobestyreren.

Fogedsagen imod mig kunne således føres igennem helt til landsretten, uden at der blev skredet ind, og det blev bobestyreren selv, som tilbagekaldte fogedsagen.

Henstilling til Folketingets Retsudvalg:

Jeg henstiller til, at Folketingets Retsudvalg går i gang med at se på de regler, som er gældende i dag. Det er særdeles vigtigt, at der bliver gjort noget ved den alt for store magt, som en bobestyrer har over et bo, da det ikke må være op til den enkelte bobestyrer at træffe en egenhændig beslutning om, hvordan et bo skal bestyres. Der tales om, at en arving har en bestemmelsesret, men den sættes totalt over styr af en bobestyrer, som vil have hele magten over et bo, hvilket er en nem sag, såfremt det foregår i skifteretten i Kolding. Vestre Landsret ser ikke med neutrale øjne på behandlingen af et bo, men lever helt op til det, som er udtalt af en tidligere dommer i Danmark: **"Når dommere kender en advokat, bliver de blinde på det ene øje."**

Dårlige klagemuligheder for arvinger:

Når man som arving henvender sig til forskellige instanser, f.eks. til Advokatnævnet, Justitsministeriet eller til Domstolsstyrelsen, får man at vide, at der ikke vil blive taget stilling til enkeltsager, hvilket betyder, at der kun er et sted, som man kan rette en klage til, og det er til Retspræsidenten for den enkelte retskreds, men da vedkommende også er en del af dette system, vil man antagelig ikke få meget ud af at sende en klage til vedkommende.

Det må således i sin helhed konkluderes, at reglerne vedr. bobestyrerboer skal ændres, således at der bliver en større mulighed for, at en arving kan være med til at bestemme, hvem der skal bestyre et dødsbo. Hensigten med de autoriserede bobestyrere har været god nok fra politisk side, men ordningen fungerer ikke, da der er alt for mange bobestyrere, som misbruger den magt, som de har fået over et dødsbos midler.

Det kan ikke være rimeligt, at arvinger skal kæmpe i flere år for at sikre sig den arv, som de er bestemt til at skulle arve, blot fordi reglerne ikke fungerer efter hensigten.

Det er på tide, at politikerne vågner op og erkender, at det er nødvendigt at få gjort noget ved et problem, som er meget tydeligt, hvilket man erkender, når man som jeg har været arving i et bobestyrerbo.

Jeg skal derfor anmode Folketingets Retsudvalg om at se på reglerne vedr. bobestyrerboer, og på de regler, som ligger til grund for indkaldelser til møder i skifteretten, da det ikke kan være rimeligt, at en arving skal behandles som om, at denne er tiltalt og ikke som en arving i et dødsbo, med rettigheder.

Som det er i øjeblikket, kan en bobestyrer meget nemt ende med at blive boets egentlige arving. Arvingen eller arvingerne risikerer at ende som sorteper i kampen om guldkalven, som alle gerne vil have del i, også bobestyrere, som ikke af testator er udset til at skulle være boets egentlige arvinger!

Ingen, hverken den afdøde, eller arvingen/arvingerne har kunnet forestille sig, at et testamente ikke er tilstrækkeligt til at sikre den arveberettigede, som kan komme til at skulle kæmpe igennem flere år for at få den arv, som burde være en selvfølge.

Således som reglerne er i dag, kan et bobestyrerbo medføre, at en arving skal kæmpe igennem flere år for at få sin retmæssige arv, og dette bør Folketingets

Retsudvalg gøre noget for at få ændret, således at man kan komme urimelighederne til livs. Det er nu engang ikke bobestyrerne, som skal udnytte et bobestyrerbo til egen personlig vinding!

D. 20. november 2017.

Lisbeth Askjær-Larsen.